

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvniwm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XVIII. Officium. Officialis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

aliocasti mixto, Decius *conf.* 213. *num.* 3. & *conf.* 555. *num.* 2. multo minus ad aliam personam, Wesenb. *p. 2. conf.* 71. *n.* 13. imò ubi causa odiosa cum favorabili concurreret, odiosa prevalere, illa magis spectari debet. Joh. Andr. Geminian. Anchar. & Franc. *in cap. ult. verb. similibus. de verb. signific. in 6.* Menoch. *recup. possess. rem. 1. num.* 16. ubi hoc *n.* 18. verum esse refert, si quæ sui origine favorabilis esset, & jam ad non expressos casus se extendisset, ad quos cum se extendere datum non esset, lege expressa cautum est, prout testatur Imp. *in l. ult. Cunde vi. l. si coloni 14. C. de Agricol. & censit.* quæ cū demonstrant, extensionem non esse concessam, ostendunt pariter regulam odiosam esse.

CAPUT XVII.

Offensio.

Axioma. I.

Offensio publica ubi non adest, ibi vindicta publica esse nequit. Arcan. *in cap. de infantibus. n. 4. vers.* Baldus autem, *in loco præallegato. col. 2. extr. de his qui fil. occid.* Bald. *in l. data opera n. 5. vers. ex hoc sequitur. col. 2. C. qui accusare non poss.* Pacian. *1. conf.* 150. Offensio enim potius est tribuenda causæ, cui magis convenit. Cephal. *conf.* 35. *n. 4.* Farin. *1. conf. crim. crim. 67. n. 9.*

II.

Offensiones geminatae gravius puniuntur, quam simplices, *l. nunquam plura 2. ibiq. communiter Dd. ff. de privar. delict.* Geminata enim vim majorem habent, quam simplicitas, *Dd. in l. balista. ff. ad Trebell. & duo vincula plus ligant, quam unum Novell. 84.* Unde Bart. & Angel. *in l. 1. C. de superexalt. trad. quod delictum non capitale, ob reiterationem efficiatur capitale, cui assentit & Marfil. sing. 378. numer. 1. Mascard. conclus. 838. num. 1. add. & Farin. 1. conf. crim. conf. 102. n. 15.*

III.

Offensionis actus quandiu durat cum metu vitæ periculo & terrore armorum oppugnato non præscribitur modus defendendi. Wesenbec. *1. conf.* 19. *num.* 67. quia verba non dantur ad mensuram, nec habet is stateram in manu. Bart. *in l. 3. numer. 4. & 5. ff. de just. & jur.* Hypolit. *in l. 1. in pr. & 5. ff. de sicar.* Unde & defensio præsumitur tempore & casu licito facta. Jason. *in d. l. 3. numer. 8. per l. non solum 8. §. sed ut probari 5. de oper. nov. nunciat* Hyppolit. *sing. 505. ex pace per tot.* Et semel offensio præsumitur offendere ad sui defensionem. Gandin. *tract. malefic. tit. de defens. reor.* Bart. *in l. 1. n. 10. & Bald. ibid. Cunde vi Wesenb. 1. conf. 19. num. 9.*

CAP. XVIII.

Officium. Officialis.

Axioma I.

Ad officium publicum electus, sit idoneus eo tempore, quo eligitur. Bart. *in l. impuberem. & ibi. Bald. ff. ad Leg. Cornel. de fals. per l. si pater tuus 8. C. quando provocare non est necesse. & ibi Matthesian. l. excusantur 2. in princ. ff. de excusat. tuor. cap. si eo tempore 9. de rescriptis in 6. Honthem. 1. de art. Notar. cap. 18. n. 7.*

II.

Officium publicum nemo debet deferere, nec ab eo sine licentiâ abesse, Perez. *C. de decurion. num. 43. seqq.*

III.

Officii necessitas excusat à præsumtâ calumniâ: Itaque advocatus fisci contra aliquem ob crimen delatum agens & succumbens non incidit in pœnam, modò evidens calumniâ abfit. Brunnem. *ad l. 2. C. de delat.*

IV.

Officialis non præsumitur negligens Brunnem. *ad l. 10. C. de annon. & trib.*

V.

Officiales publici immunes esse debent à muneribus Personalibus, per quæ in officio impediuntur Brunnem. *ad l. 3. C. de can. largit. titul.*

VI.

Officiales publicum habent salarium, ut sine concussione & damno privatorum ratiocinia tractent, itaque pro apochis datis nihil à colatoribus possunt exigere Perez. *C. de discussor. num. 3.*

VII.

Qui publicam personam sustinent, debent munere suo fungi per se, non per alium, cujus non est electa industria. Perez. *C. de can. largit. tit. num. 6. & delictum, ex quò salus publica periclitatur, imputatur domino proponenti, Brunnem. ad l. 2. C. de condit. in publ. horr.*

VIII.

Officiorum functiones non sunt confundendæ, licet officia sint ejusdem ordinis: itaque compensatio non admittitur apud unam stationem fisci, quod alia fisci statio debet *l. 1. C. de compens.*

Limita in causis privatorum, e. g. divisæ tutelæ; in his enim confusio & compensatio etiam apud diversas stationes permittitur *l. 36. ff. de admin. tut.*

IX.

Officia non sunt hereditaria.

Declara: possunt tamen concedi patri, ut in illis nominet filios successores: hinc si pater nullum nominavit, censetur nominatus senior filius, quod si filium non habuit, succedit in officium hæres ab intestato. Si plures sint heredes, officiumque habeat annexam Jurisdictionem, ad omnes transit, qui vel alternatim vel per vicarium illud administrant. Perez. *C. de tabular. num. 5. 6. 7.*

X.

Nemo ad novum officium aspirare vel promoveri debet, nisi de anteriori rationes reddiderit l. 4. C. de Susceptor. & literas absolutorias producat. Perez. ad d. 1. num. 19. 20. Et, si propter delictum in officio publico condemnatus sit, non poterit idem officium rursus gerere, licet principis rescriptum proferat l. 2. C. de Palat. sac.

XI.

Officium impar & inferius priore suscipere semper turpe & ignominiosum est. l. 2. C. de prof. d. cum gl. C. 6. ubi text. dicit, nihil interesse, utrum quis sit adhuc in dignitate positus, an non sit. Ascendendo enim conferri debent honores, l. ut gradatim ti. ff. de muner. & honoribus. l. quæ utiliter 45. ff. de negot. gesti. non descendendo, ut ait gloss. in d. l. 2. ibique Bald. quia inquit non cogitur quis incedere retro circa honores, & qui semel assumptus est ad Digestum, non cogitur redire ad volumen. d. l. 2. C. de prof. fessorib. cap. cum in tua 44. de testib. & aest. quia hoc pertineret ad injuriam nominati, & electi imminutionem, & contra rationem, ac esset parvi facere majorem ordinem prius ablatum, ut ait Lucas de Penna d. l. 2. per c. 1. de translat. Episcop. vid. & Wesenb. consil. 40. num. 58.

XII.

Officium publicum bonæ fidei præsumptionem inducit. Andr. Sicul. per illum text. in proem. Clem. pag. 18. col. 1. in fin. secundum impress. Lugdunensem parvam. Jas. in l. decem. col. 8. de V. S. post. Bald. in l. errorum. col. 1. C. de test. Ludov. Gomez ad §. ex maleficiis. Inst. de arb. Unde & officium omne auctoritate vel utilitate publicum dicitur officium necessarium quod recusari non potest. Dec. in l. viritus. ff. de R. A.

XIII.

Officium suum nemini nisi imploranti Judex impertit. l. 4. §. hoc autem iudicium §. ff. de clam. infest. Marc. Mant. sing. 336. numer. 3. Stultus enim censetur, qui aliter & de alio pronunciat, quam à partibus petitum est. Sebastian. Vant. de nullit. process. tit. de nullit. ex defect. process. ac form. ipsius sentent. num. 97. Jason. ad l. vinum. num. 23. de reb. cred. Menoch. consil. 199. num. 33. Goedd. 1. consil. Marp. 26. n. 183.

XIV.

Qui officium omittit, non debet fructus lucrari l. 1. C. de his quib. ut indign. ubi Bald. num. 1. hoc exemplificat his verbis: Hoc est aperte contra Clericos, qui non deserviunt in divinis, ut tanquam indigni teneantur ad restitutionem omnium fructuum; unde & beneficium feudi amittere dicitur, qui præstare servitium non vult. vid. text. in c. 21. F. lib. 1. quæ regula aliquando fallit in tutore. vid. Hartman. Pistor. obs. 124. n. 8. & seqq. quem citat & Carpzov. 2. consil. 11. de fin. 40.

XV.

Officium desiderantibus negandum, fugientibus vero offerendum est l. 1. C. de Episc. & Cleric. cap. in scripturis. in pr. §. 6. qv. 1. cap. officii 38. ubi Abb. de Elect. P. Theodor. disput. crimin. 9.

ib. 6. B. quia officia & dignitates ordine & decenter, & quidem dignis tantum atq; merentibus sunt concedendæ, d. l. ut gradatim n. de muner. & honorib. Decian. §. tractat. crimin. cap. 21. num. 10. nec ullus seipsum officio ingerere debet. cap. per nostras 26. extr. de jure patronat.

XVI.

Finito officio molestias & pericula finiri consentaneum est, l. ult. C. de peric. tutor. Wesenb. in parat. ff. quando ex facto tutor. hinc quoties quis ex necessitate officii contraxit, toties officio deposito à contractu liberatur. Exemplum in tutore finitâ tutelâ, ubi non ipse sed pupillus utiliter convenitur l. penult. quando ex fact. tut. vel Curat. l. 1. Geodem. Carpz. Lib. 5. resp. 77. Berlich. Decis. 13. seqq. idem est in Magistratu finito officio l. 3. §. 2. ff. de admin. rerum ad Civit. pertin.

Limita (1.) nisi forsan tutor ob processum calumniosum motum in expensas sit condemnatus l. 9. §. 11. C. de admin. tut. (2) nisi tutor bona sua pro pupillo oppignoraverit l. 9. C. de pred. min. & hoc casu tantum tenetur actione hypothecariâ.

XVII.

Princeps nec motu proprio alicui officium concedendo non præjudicat illi, qui habet titulum anteriorem, requiritur enim expressa cessatio prioris concessionis. Perez. C. de cohortal. & princip. num. 20.

XVIII.

Qui habet unum officium, non debet aliud affectare, & si illud acceptet, non tantum officio obrento sed & salariis & privilegiis prioris officii privatur, nec valet rescriptum desuper nisi motu proprio ex certâ scientiâ obtentum. Brunnem. C. de cohort. & princ. n. 6.

XIX.

Officia & onera sunt partienda. cap. ult. extr. de offic. archiepisc. & presbyt.

XX.

Officium nullus debet usurpare, quod ad ipsum non pertinet. cap. tua. 19. in princ. extr. de homicid.

XXI.

Officia singula in Ecclesiis personarum assiduitatem desiderant. cap. adhuc 13. extr. de præbend. & dignit. Officium enim maxime Ecclesiasticum diligenter debet exequi c. penult. dist. 18. cap. presbyter. 2. dist. 91. ac plus corde quam voce est exercendum. cap. 1. distinct. 92. Officio ergo negligenter fungenti à superiore coadjutor dari debet. cap. grandi 2. de supplend. negl. Prælat. in 6. vel si Clericus officium divinum non expleat, deponi potest. cap. ultim. distinct. 92. propter scandalum enim ab officio suo. cap. de Rectoribus 9. extr. de Cleric. egrotis. vel propter negligentiam quis removeretur. cap. cum ad 6. extr. de stat. monach.

XXII.

Officia singula singulis sunt committenda personis. cap. cum 32. de præbend. & dignit. in 6. cap. 1. distinct. 89. c. cum singula de præbend. in 6. P. Ancheran. consil. 154. pag. 75. num. 2.

(E) 2

XXIII.

XXIII.

Officii necessitas excusata esse debet. l. 2. de his quæ ut indignis. textus elegans in l. 2. ibi: voluntariam accusationem & officii necessitatem multum interest. C. de calumniator. vide supr. lib. 12. cap. Necessitas. axiom. 4. late Menoch. l. respons. 244. num. 44. & seqq.

XXIV.

Ad officia, præsertim pecuniaria, promoti jurare debent se pro justitiâ ratione sine dolo & fraude officio fungi velle. lib. pr. C. de erogat. milit. annon.

XXV.

Officiorum emptio & venditio noxia & prohibita est. Perez. C. de perfectissimar. dignit. num. 4. s. nisi quæ in nudo ministerio consistunt, obtentâ tamen licentiâ Principis moderato pretio. Brunem. C. cod.

XXVI.

Puniendi illi sunt, qui alienis officiis se immiscuent. l. 1. C. de apparit. præf. anon. nec quidem immixtio fieri potest sub prætextu, quod collega sit & alter consentiat l. 2. C. de Execut.

XXVII.

Officia & dignitates nondum vacantes solus princeps concedere solet sine vel cum titulo, salario vel accidentiis. Perez. C. ut dignit. ordo servetur num. 10. & tit. C. de primicer. num. 7.

XXVIII.

Quæ fiunt in officio, facta præsumuntur ratione officii, secus si fiant ante vel post officium. Besold. Cons. ob. num. 15. seqq.

XXIX.

Officiali testanti de gestis in officio creditur; secus si testetur de actu, qui ad ejus officium non pertinet. Stamm. tract. de servit. person. l. 2. cap. 18. num. 9. neque creditur officiali in grave præjudicium alterius. Bart. in l. 6. ff. de Custod. reor.

XXX.

OFFICIUM suum nemini debet esse damnosum. l. sed & si quis 7. ff. quem. admod. testam. aper. l. inter officium 5. ff. de rei vend. l. post legatum 5. §. advocatum 13. ff. de his, quibus ut indign. l. videlicet 29. ff. ex quibus causis major. l. si servus 61. §. quod vero 5. ff. de furtis. l. cum quædam 26. Cod. de admin. tut. cap. pervenit 1. de fidejussor. cap. cum non deceat 30. de elect. lib. 6. Surd. cons. 19. num. 12. Menoch. cons. 228. num. 13. & cons. 58. num. 61. & cons. 570. num. 3. Escob. de ratiocin. cap. 7. num. 57. & comput. 17. num. 5. Thom. de Thomass. in floribus legum. regul. 211. Monet. de distrib. quotid. p. 2. quæst. 11. n. 8. Card. Tusch. pract. conclus. tom. 5. lit. O. concl. 94. (non enim quisquam contra suam utilitatem tenetur alii providere. Welsenb. in paratit. de contrar. tutel. act. n. 4. & in

Comm. C. de sportul. n. 24. unde etiam nec tutor alere tenetur pupillum. l. 3. §. aut ubi pupill. educar. Quod verum intellige scilicet, ex ipso officio; secus si ex culpa ejus damnum acciderit. l. 3. in fin. ff. qui satisfac. cog.

XXXI.

OFFICIA duo quis regulariter gerere & obtinere non potest. l. si plures 9. ubi gloss. ff. de pactis. l. 14. Cod. de Assessor. & domest. facit text. juncta gl. in cap. diver. sis. de Cleric. conjug. & in c. cum singulis. de præbend. lib. 6. (unde quando Episcopus prodesse pariter & præesse potest, non debet cedendi licentiâ postulare, aut etiam obtinere. cap. licet 18. de Regular. Tirac. de constituto part. 3. limitat. 30. n. 38. Anchar. consil. 423. n. 3. ubi declarat procedere respectu ejusdem actus, non verò diversorum, & quando duo officia principalia habentur, non verò quando unum est principale, aliud accessorium, refert Cardin. Tusch. d. tom. 5. lit. O. conclus. 97. Poena autem habentis unum officium, & acceptantis aliud, est quod caret acceptato, & privatur salario primi. l. quisquis 14. C. de cohort. lib. 12. ubi Bart. Rom. cons. 393. Cardin. Tusch. d. conclus. 97. n. 3. n. 26. cum seqq. post Alex. consil. 157. Viso. n. 2. & seq. limitat in iis, quæ sunt voluntariæ jurisdictionis, quia duplicem personam quis potest repræsentare, & Notarius potest rogari de suo testameto, ut Notarius, & disponere ut privatus, respectu tantum sui ipsius, non quoad alios,

CAP. XIX.

De Officiis humanitatis.

Axioma I.

Quodcumque alteri non nocet, mihi verò prodest, ad id alter compelli potest. l. in summa ff. §. 2. de aqua & aqua pluv. arcend. Exemplum est in actione ad exhibendum tot. tit. ff. ad exhib.

Limita, ut procedat (1.) quoties quis agit ad juris sui persecutionem, secus si novum jus acquirere velit, (2.) quoties aliquis damnum passurus esset.

CAPUT XX.

Officium Judicis.

Axioma I.

Officium judicis nullam præsupponit obligationem, seu quæ tantum ex officio judicis debentur præsupponunt quem ipso jure obligatum non esse. l. qui per collisionem 49. §. fin. ff. de act. empti. Quinius 7. ff. de annuis legat. fac. l. Marcia 44. de manumiss. test. cap. nos quidem 3. cap. si heredes 6. c. in 17. extr. de testament. v. g. pater